

LOVBEHANDLING L179
**IMPLEMENTERING AF ENGANGSPLASTDIREKTIVETS BESTEMMELSER
OM PRODUCENTANSVAR OG OPRYDNINGANSVAR**

ANBEFALINGER FRA:
OCEANA
PLASTIC CHANGE
RÅDET FOR GRØN OMSTILLING
WWF VERDENS NATURFONDEN
DANMARKS NATURFREDNINGSFORENING

plastic change

OCEANA

RÅDET FOR
GRØN OMSTILLING

Danmarks
Naturfredningsforening

FRA ENGANGSBRUG TIL FLER GANGSBRUG

Den danske implementering af engangsplastdirektivet er en mulighed for at sætte konkret handling bag ordene om "at knække affaldskurven" og tage hul på den store opgave, som vi står overfor i forhold til at gøre vores lineære økonomi cirkulær.

Ifølge OECD og deres opgørelse over verdens fremskridt med verdensmålene, er det netop verdensmål 12 om ansvarlig produktion og forbrug, hvor Danmark er langt bagud. Vi producerer simpelthen for meget affald, og engangsprodukter designet til downcycling og affaldsgen anvendelse er en fortsættelse af den lineære økonomi med stigende affaldsmængder til følge.

Derfor er det uambitiøst, når ministeren i det oversendte ordførernotat skriver:

"Formålet med et producentansvar for affaldshåndtering er at skabe incitament til at designe mere miljøvenlige produkter, der kan genanvendes".

Dette står i skarp kontrast til teksten i selve engangsplastikdirektivet, hvor det er genbrug og ikke gen anvendelse der fremhæves:

"This Directive promotes circular approaches that give priority to sustainable and non-toxic reusable products and reuse systems rather than to single-use products, aiming first and foremost to reduce the quantity of waste generated".

Formålet med engangsplastdirektivet er således at bevæge os væk fra engangsbrug uanset materiale og dermed forebygge affaldsgenerering ved at fokusere på genbrug og udvikle genbrugssystemer. Når vi udmønter implementeringen, skal vi huske det overordnede formål, hvilket peger på systemiske ændringer fra engangsbrug og gen anvendelse - til flergangsbrug (genbrug) og affaldsforebyggelse.

CENTRALE POINTER FRA HØRINGSSVAR

Plastic Change, Rådet for Grøn Omstilling, WWF Verdensnaturfonden, Oceana og Danmarks Naturfredningsforening ønsker her at opsummere de mest centrale pointer fra vores høringssvar til L179 om implementering af engangsplastdirektivets bestemmelser om producentansvar og oprydningsansvar. Høringssvaret i sin fulde længde kan læses [her](#).

SÆT BINDENDE REDUKTIONS- OG GENBRUGSMÅL

MODELLEREDE GEBYRER SKAL FREMME GENBRUG

ALLE PLASTTYPER SKAL OMFATTES

OPRYDNINGANSVAR SKAL OMFATTE FISKEREDSKABER

SÆT BINDENDE REDUKTIONS- OG GENBRUGSMÅL

OVERORDNET UDFORDRING

Lovforslaget er en bemyndigelseslov, som i vidt omfang overlader det til ministeren at træffe beslutning om den egentlige indretning af det udvidede producentansvar. Der er derfor behov for at rammesætte denne bemyndigelse og politisk fastsætte konkrete mål for implementering af ordningen med nationale mål for reduktion og genbrug.

Nationale mål for reduktion og genbrug kan sætte retningen for et grundlæggende skift fra engangsbrug til flergangsbrug. Genbrugsmål kan trække markedet og drive udviklingen i den rigtige retning. Der findes allerede genanvendelsesmål. Nu er det på tide at sætte genbrugsmål, hvilket vil medføre, at gode materialer holdes i cirkulation og affaldsmængderne falder.

Miljøministeren lægger med lovforslaget op til en 'direktivnær' implementering af EU's engangsplastdirektiv. Men der er intet i engangsplastdirektivet, der står til hinder for, at medlemsstaterne sætter nationale mål for reduktion og genbrug i forbindelse med etableringen af udvidet producentansvar. Tværtimod er det netop formålet med direktivet først og fremmest at forebygge affald og fremme genbrugsprodukter- og systemer.

KONKRET ANBEFALING

Vi anbefaler, at følgende politiske bemærkninger knyttes til lovforslaget:

- *Folketingets partier bør inddrages til politiske forhandlinger om den konkrete udmøntning af ordningen for udvidet producentansvar på engangsplast.*
- *Ved udmøntningen af lovens bemyndigelser skal der fastsættes nationale reduktionsmål for de omfattede engangsprodukter samt genbrugsmål for de produktkategorier, der også er emballager.*

Konkret anbefaler vi følgende mål:

- Drikke- og fødevarer beholdere til engangsbrug skal reduceres med 50 % i 2025 og 80 % i 2030 med et endeligt mål om fuld udfasning af alle drikke- og fødevarer beholdere til engangsbrug.
- Engangsindpakningsposer og -folier (til chips, slik o.lign.) og vådservietter skal reduceres med 25 % i 2025 og 50 % i 2030.
- 80 % af alle drikke- og fødevarer beholdere, der sættes på markedet i 2030 skal være genbrugelige.

MODELLEREDE GEBYRER SKAL FREMME GENBRUG

OVERORDNET UDFORDRING	KONKRET ANBEFALING
Lovforslaget gør det muligt at pålægge kollektive ordninger pligt til at graduere gebyrer, som skal betales af producenter og importører af engangsplastprodukter, hvilket er positivt, da dette kan være en måde at fremme miljøhensyn. I bemærkningerne til lovforslaget lægges der imidlertid udelukkende op til, at de modulerede gebyrer skal fremme genanvendeligheden af engangsplastprodukter, og der nævnes intet om genbrug og genbrugssystemer. Hermed risikerer vi, at udvikling og investeringer rettes mod at øge genanvendelsesprocenter for engangsprodukter i stedet for at øge mængden af genbrugelige produkter og løsninger. Det er derfor helt afgørende, at de modulerede gebyrer indrettes på en måde, så de, i tråd med EU's affaldshierarki, først og fremmest forebygger mængderne af produkter, der bliver til affald, og fremmer produkter, der er designet til at blive brugt igen og igen. Dette er særligt relevant for de engangsprodukter i L179, der også er emballager (drikkebægre, fødevarebeholdere og indpakningsfolier), og som vil blive omfattet af det samlede producentansvar for emballager.	Vi anbefaler, at følgende politiske bemærkninger knyttes til lovforslaget: <i>Ved udmøntningen af lovens bemyndigelser bør graduerede bidrag sammensættes på en måde, der fremmer genbrugelige produkter og emballager frem for engangsprodukter.</i> Konkret anbefaler vi følgende vedr. graduerede gebyrer: - At de modulerede bidrag indrettes således, at der kræves et højere bidrag for alle emballager, der er designet til engangsbrug. Bidraget bør på sigt gælde for alle engangsprodukter, uanset materiale, så u hensigtsmæssig erstatning med engangsprodukter af andre materialer undgås. - At genbrugsemballager, hvor der kan opbygges returlogistik, fritages for gebyrer i producentansvaret så længe, de er i cirkulation.

ALLE PLASTTYPER SKAL OMFATTES

OVERORDNET UDFORDRING

Udvidet producentansvar bør gælde for alle produkter i engangsplast uanset, hvilken konkret plasttype disse er produceret af. Der bør således ikke laves tekniske undtagelser mht. definitionen af 'plastik', der fritager visse plastmaterialer, da dette reelt vil udhule direktivet og underminere dets positive miljøpåvirkninger.

Det gælder navnlig for plastprodukter i materialerne viskose og cellofan. Produkter i disse materialer er kemisk modificeret, og bør således være omfattet af den danske implementering af direktivets bestemmelser. Produkter i viskose og cellofan kan forventes at have samme skadelige effekt i naturen, som plastprodukter af 'konventionel' plast.

Fritages produkter i viskose og cellofan vil det betyde, at producenter af eksempelvis vådservietter og slik-/chipsposer i disse materialer ikke skal bidrage til det udvidet producentansvar som L179 etablerer. Det vil ligeledes betyde, at engangsprodukter i disse materialer, som skal forbydes pr. 3 juli 2021, som fx. engangssugerør og engangsbestik, fortsat kan sættes på markedet i Danmark. Det vil samtidig betyde, at alle produkter i disse materialer vil kunne undtages fra direktivets mærkningskrav. Fritages disse materialer er der stor risiko for, at produktionen af engangsprodukter i disse materialer vil stige.

KONKRET ANBEFALING

Vi anbefaler, at følgende politiske bemærkninger knyttes til lovforslaget:

- *Udvidet producentansvar for engangsplastprodukter i Danmark bør omfatte produkter i alle former for plast herunder kemisk modificerede polymerer som viskose, cellofan og lignende plasttyper.*

OPRYDNINGANSVAR SKAL OMFATTE FISKEREDSKABER

OVERORDNET UDFORDRING	KONKRET ANBEFALING
Lovforslaget implementerer ligeledes krav, om udvidet producentansvar for fiskeredskaber, der indeholder plast. Ordningen bygger på princippet om, at <i>forureneren betaler</i>, men lovforslaget lægger kun op til, at producenter af fiskeredskaber skal dække omkostninger til særskilt indsamling, oplysning og data for de produkter, der markedsføres i Danmark, mens de undtages fra oprydningsansvaret og omkostningerne forbundet hermed. Tabte fiskeredskaber (spøgelsesnet), der indeholder plast (garn, net og trawl), udgør en af de værste og farligste former for plastforurening i havet. Selvom det ikke bevidst tabs, er fiskeredskaberne lavet af et ekstremt holdbart materiale, som vil være en dødsfælde for dyr i mange år på bunden af havet. Herudover bliver spøgelsesnet kun nedbrudt gradvist og medvirker derfor til en betydelig forurening af mikroplastpartikler. Det er derfor nødvendigt at sikre omkostninger til at fjerne tabte fiskeredskaber og forhindre, at der kommer nye. Eller som minimum sikre mærkning på redskaberne, så de ansvarlige kan opretholde omkostninger forbundet med oprensning. Dette vil være til gavn for både miljø og dyreliv.	Vi anbefaler, at følgende ordlyd tilføjes lovforslagets §9 h, stk. 3: • <i>Miljøministeren fastsætter regler om producenters afholdelse og fordeling af omkostninger forbundet med opfyldelse af tilbagetagnings-, affaldshåndterings-, oprydnings- og oplysningsforpligtelser (mærkningskrav) i forbindelse med udtjente fiskeredskaber, der indeholder plast.</i> Konkret anbefaler vi følgende: - Forbedret mærkning af fiskeudstyr, hvilket vil sikre en bedre kontrol og indberetning af tabt udstyr. - Udfasning af brugen af dolly ropes, da disse redskabet ved slid udskiller mikroplastik og dermed i høj grad bidrager til plastforureningen. - Omkostninger forbundet med oprensning af tabte fiskeredskaber, der indeholder plast, udfra <i>forurener betaler-</i> princippet.

Plastic Change: Anne Aittomaki, strategisk direktør, aa@plasticchange.org, mobil 26142070

Oceana: Naja Andersen, politisk seniorrådgiver, nandersen@oceana.org, mobil 53788626

Rådet for Grøn Omstilling: Lone Mikkelsen, seniorrådgiver, lone@rgo.dk, mobil 25792001

Danmarks Naturfredningsforening: Mette Ranfelt, miljøpolitisk chefrådgiver, mette@dn.dk, mobil 31193251

WWF Verdensnaturfonden: Pernille Haagen, cirkulær økonomirådgiver, pernille.haagen@wwf.dk, mobil 22688107

plastic change

OCEANA

RÅDET FOR
GRØN OMSTILLING

Danmarks
Naturfredningsforening

